

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) nr 1337/2013,

13. detsember 2013,

milles sätestatakse eeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1169/2011 kohaldamiseks seoses värske, jahutatud ja külmutatud sea-, lamba-, kitse- ja kodulinnuliha päritoluriigi või lähtekohta tähisega

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta määrust (EL) nr 1169/2011, milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 1924/2006 ja (EÜ) nr 1925/2006 ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni direktiiv 87/250/EMÜ, nõukogu direktiiv 90/496/EMÜ, komisjoni direktiiv 1999/10/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/13/EÜ, komisjoni direktiivid 2002/67/EÜ ja 2008/5/EÜ ning komisjoni määrus (EÜ) nr 608/2004, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 26 lõiget 8,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruse (EL) nr 1169/2011 artikli 26 lõikes 2 on sätestatud kohustus märkida kõnealuse määruse XI lisas loetletud kombineeritud nomenklatuuri koodidega hõlmatud liha (st värske, jahutatud ja külmutatud sea-, lamba- või kitse- ja kodulinnuliha) märgistusel päritoluriik või lähtekoht.
- (2) Tuleb leida tasakaal tarbijate teavitamise vajaduse ning ettevõtjate ja riiklike asutuste lisakulu vahel, mis lõpuks mõjutab toote lõpphinda. Mõjuhinnangus ja komisjoni tellitud uuringus vaadeldi mitmeid võimalusi, kuidas märkida päritoluriiki või lähtekohta seoses looma kõige olulisemate eluetappidega. Tulemused näitavad, et tarbijad nõuavad eelkõige teavet selle kohta, kus loom on kasvatatud. Samas nõuaks aga looma sünni kohta kohustusliku teabe esitamine uute jälgitavuse süsteemide loomist põllumajandusettevõtete tasandil, millest tulenevad vastavad kulud; samas saab märgistusel mõistliku hinnaga näidata looma tapmispaiga, mis kujutab endast tarbija jaoks väärtuslikku teavet. Seoses geograafilise tasandiga on tõendeid, et liikmesriigi või kolmanda riigi tähis oleks tarbijate jaoks kõige asjakohasem teave.
- (3) Määruses (EL) nr 1169/2011 on mõiste „päritoluriik“ määratletud kooskõlas nõukogu määruse (EMÜ)

nr 2913/92 artiklitega 23–26 ⁽²⁾. Loomsete saaduste puhul osutab see mõiste riigile, kus toode on täielikult saadud; kui seda mõistet kohaldatakse liha suhtes, osutatakse riigile, kus loom on sündinud, kasvatatud ja tapetud. Kui toidu tootmises on osalenud mitu riiki, siis osutab kõnealune mõiste riigile, kus tooted on läbinud viimase olulise majanduslikult põhjendatud töötlemise või toimingu. Kui seda põhimõtet järgitaks ka siis, kui liha on saadud eri riikides sündinud, kasvatatud ja tapetud loomadelt, ei oleks tarbijate jaoks teave liha päritolu kohta piisav. Seega on kõigis sellistes olukordades vaja märgistusel ette näha sellise liikmesriigi või kolmanda riigi tähis, kus loom on kasvatatud ajavahemikus, mille arvele langeb oluline osa iga liigi normaalsest kasvatustsüklist, ning sellise liikmesriigi või kolmanda riigi tähis, kus loom on tapetud. Mõistet „päritolu“ tuleks kasutada sellise liha puhul, mis on saadud loomadelt, kes on sündinud, kasvatatud ja tapetud ning seega täielikult saadud ühes liikmesriigis või kolmandas riigis.

- (4) Kui looma on kasvatatud mitmes liikmesriigis või kolmandas riigis ning üheski riigis ei ole ettenähtud kasvuperiood lõpetatud, tuleks kasvatamise kohta käsitlevad asjakohased andmed näha ette nii, et saaks paremini arvesse võtta tarbija vajadusi ja vältida märgistuse liigset keerukust.
- (5) Lisaks tuleks sätestada eeskirjad seoses pakenditega, mis sisaldavad sellistelt loomadelt saadud liha jaotustükke, kes on kasvatatud ja tapetud eri liikmesriikides või kolmandates riikides.
- (6) Sellise märgistussüsteemi puhul on vaja jälgitavuse eeskirju kõigil liha tootmise ja turustamise etappidel (tapmisest pakendamiseni), et tagada seos märgistatud liha ja sellise looma või loomade rühma vahel, kellelt kõnealune liha on saadud.
- (7) Tuleks sätestada erieeskirjad liha importimiseks sellistest kolmandatest riikidest, mille kohta märgistamiseks nõutav teave ei ole kättesaadav.
- (8) Võttes arvesse hakkliha ja lihalõikmete tootmise protsessi eripära, tuleks ettevõtjatel lubada kasutada tähiste lihtsus-
tatud süsteemi.

⁽¹⁾ ELT L 304, 22.11.2011, lk 18.

⁽²⁾ Nõukogu määrus (EMÜ) nr 2913/92, 12. oktoober 1992, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT L 302, 19.10.1992, lk 1).

- (9) Pidades silmas kaubanduslikku huvi käesoleva määruse kohaselt esitatava teabe suhtes, tuleks toidukäitlejatele anda võimalus lisada märgistusel kohustuslikele tähistele muud elemendid, mis käsitlevad liha päritolu.
- (10) Kuna määruse (EL) nr 1169/2011 asjaomaseid sätteid kohaldatakse alates 13. detsembrist 2014 ning kõnealuse määruse artikliga 47 on ette nähtud nimetatud määruse kohaste rakenduseeskirjade kohaldamine alates iga kalendriaasta 1. aprillist, tuleks käesolevat määrust kohaldada alates 1. aprillist 2015.
- (11) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas toiduahela ja loomatervishoiu alalise komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Reguleerimise ja reguleerimisala

Käesolevas määruses sätestatakse eeskirjad, milles käsitletakse määruse (EL) nr 1169/2011 XI lisas loetletud kombineeritud nomenklatuuri vastavate koodidega hõlmatud värske, jahutatud ja külmutatud sea-, lamba- või kitseliha ning kodulinnuliha päritoluriigi või lähtekoha tähist.

Artikkel 2

Mõisted

1. Käesoleva määruse kohaldamisel kasutatakse mõistet „toidukäitleja“ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 178/2002⁽¹⁾ artikli 3 punktis 3, mõistet „ettevõtte“ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 852/2004⁽²⁾ artikli 2 lõike 1 punktis c ning mõisteid „hakkliha“, „tapamaja“ ja „lihalõikusettevõtte“ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 853/2004⁽³⁾ I lisa vastavalt punktides 1.13, 1.16 ja 1.17 sätestatud tähenduses.

2. Samuti kohaldatakse järgmisi mõisteid:

- a) „lihalõikmed“ – väikesed lihatükid, mis on hõlmatud määruse (EL) nr 1169/2011 XI lisas loetletud koondnomenklatuuri koodidega, tunnistatud toidukõlblikuks ning mis tulenevad

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 178/2002, 28. jaanuar 2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 852/2004, 29. aprill 2004, toiduainete hügieeni kohta (ELT L 139, 30.4.2004, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 853/2004, 29. aprill 2004, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erireeglid (ELT L 139, 30.4.2004, lk 55).

üksnes konditustamise toimingust ja tekivad rümpadest kontide eemaldamisel või liha tükeldamisel;

- b) „partii“ – määruse (EL) nr 1169/2011 XI lisas loetletud koondnomenklatuuri koodidega hõlmatud liha, mis on saadud ühest liigist, kondiga või kondita, tükeldatud või tükeldamata, hakitud või hakkimata, mis on lõigatud, hakitud või pakitud peaaegu samaväärsetes tingimustes.

Artikkel 3

Jälgitavus

1. Toidukäitlejad kehtestavad identifitseerimise ja registreerimise süsteemi ning kasutavad seda artiklis 1 osutatud liha tootmise ja turustamise igas etapis.

2. Seda süsteemi kohaldatakse sellisel viisil, et oleks tagatud:

- a) seos liha ja looma või loomade rühmaga, kellelt see on saadud; tapmisetapis on tapamaja kohustatud vastutama kõnealuse seose eest;
- b) artiklis 5, 6 või 7 osutatud tähistega seotud teabe edastamine (vastavalt vajadusele koos lihaga) ettevõtjatele järgmistes tootmise ja turustamise etappides.

Iga toidukäitleja vastutab oma tootmise ja turustamise etapis esimeses lõigus sätestatud identifitseerimise ja registreerimise süsteemi rakendamise eest.

Toidukäitleja, kes pakendab või märgistab liha vastavalt artiklile 5, 6 või 7, peab tagama seose tarbijale või toitlustusettevõttele liha identifitseerimiseks esitatud partii koodi ja selliste liha asjaomase partii või asjaomaste partiide vahel, millest pakend või märgistatud partii koosneb. Kõik sama partii koodiga pakendid peavad vastama samadele tähistele vastavalt artiklile 5, 6 või 7.

3. Lõikes 1 osutatud süsteemiga registreeritakse vastavalt vajadusele eelkõige loomade, rümpade või jaotustükkide saabumine toidukäitleja ettevõttesse ja ettevõttest väljaviimine ning tagatakse vastavus saabumiste ja väljaviimiste vahel.

Artikkel 4

Loomade rühm

1. Artiklis 3 osutatud loomade rühma suurus vastab

- a) selliste rümpade arvule, mis rümpade tükeldamisel asjaomasel lihalõikusettevõttes on üheskoos tükeldatud ja moodustavad ühe partii;

b) selliste rümpade arvule, mis rümpade edasisel tükeldamisel või hakkimisel asjaomases lihalõikus- või lihahakkimisetevõttes moodustavad ühe partii.

2. Partii suurus ei tohi ületada ühe päeva toodangut ühes ettevõttes.

3. Välja arvatud juhul, kui kohaldatakse artiklit 7, tagavad ettevõtted, kus liha on tükeldatud või hakitud, et kõik ühe partii moodustavad rümbad vastavad loomadele, kelle liha suhtes kohaldatakse identseid märgistustähiseid vastavalt artikli 5 lõikele 1 või artikli 5 lõikele 2.

Artikkel 5

Liha märgistamine

1. Artiklis 1 osutatud sellise liha märgistus, mis on ette nähtud lõpptarbijale või tootlustusettevõtetele tarnimiseks, sisaldab järgmisi andmeid:

a) liikmesriik või kolmas riik, kus looma kasvatati, märgitud vastavalt „Kasvatatud: (liikmesriigi või kolmanda riigi nimi)” vastavalt järgmistele kriteeriumidele:

i) sigade puhul:

— juhul kui looma tapavanus on rohkem kui kuus kuud, liikmesriik või kolmas riik, kus oli looma viimane, vähemalt nelja kuu pikkune kasvatamisperiood,

— juhul kui looma tapavanus on vähem kui kuus kuud ja eluskaal vähemalt 80 kg, liikmesriik või kolmas riik, kus pärast looma 30 kg eluskaalu saavutamist oli looma viimane kasvatamisperiood,

— juhul kui looma tapavanus on vähem kui kuus kuud ja eluskaal vähem kui 80 kg, liikmesriik või kolmas riik, kus oli looma kogu kasvatamisperiood;

ii) lammaste ja kitsede puhul: liikmesriik või kolmas riik, kus oli looma viimane, vähemalt kuue kuu pikkune kasvatamisperiood, või juhul, kui looma tapavanus on vähem kui kuus kuud, liikmesriik või kolmas riik, kus oli looma kogu kasvatamisperiood;

iii) kodulindude puhul: liikmesriik või kolmas riik, kus oli kodulindude viimane, vähemalt ühe kuu pikkune kasvatamisperiood, või juhul, kui kodulindude tapavanus on vähem kui üks kuu, liikmesriik või kolmas riik, kus oli kodulinnu kogu kasvatamisperiood pärast nuumamist;

b) liikmesriik või kolmas riik, kus tapmine toimus, märgitud vastavalt „Tapetud: (liikmesriigi või kolmanda riigi nimi)”, ning

c) tarbijale või tootlustusettevõttele tarnitava lihapartii identifitseerimise kood.

Kui punktis a osutatud kasvatamisperioodi ei lõpetata üheski liikmesriigis või kolmandas riigis, kus looma kasvatati, asendatakse punktis a osutatud tähis järgmisega „Kasvatatud: mitmes ELi liikmesriigis” või kui loomade liha on liitu imporditud, siis „Kasvatatud: mitmes kolmandas riigis” või „Kasvatatud: mitmes ELi liikmesriigis ja kolmandas riigis”.

Kui punktis a osutatud kasvatamisperiood ei ole lõpetatud üheski liikmesriigis või kolmandas riigis, kus looma kasvatati, võib punktis a osutatud tähise asendada järgmisega: „Kasvatatud: (liikmesriikide või kolmandate riikide loetelu, kus looma kasvatati)”, kui toidukäitleja tõendab pädevale asutusele nõuetekohaselt, et looma kasvatati kõnealustes liikmesriikides või kolmandates riikides.

2. Lõike 1 punktides a ja b osutatud tähised võib asendada järgmisega: „Pärit: (liikmesriigi või kolmanda riigi nimi)”, kui toidukäitleja tõendab pädevale asutusele nõuetekohaselt, et artiklis 1 osutatud liha on saadud loomalt, kes on sündinud, kasvatatud ja tapetud ühes liikmesriigis või kolmandas riigis.

3. Kui sama liigi looma või eri liiki loomade liha tükiid vastavad erinevatele märgistustähistele vastavalt lõigetele 1 ja 2 ning on tarbijale või tootlustusettevõttele esitatud samas pakendis, näidatakse märgistusel järgmine teave:

a) iga liigi kohta asjaomaste liikmesriikide või kolmandate riikide loetelu vastavalt lõikele 1 või 2;

b) tarbijale või tootlustusettevõttele tarnitava lihapartii identifitseerimise kood.

Artikkel 6

Kolmandatest riikidest pärit liha käsitlev erand

Erandina artikli 5 lõike 1 punktist a peab artiklis 1 osutatud sellise liha puhul, mis on imporditud liidu turule viimiseks ning mille kohta ei ole kättesaadav artikli 5 lõike 1 punktis a sätestatud teave, olema märgitud tähis „Kasvatatud kolmandas riigis” ja „Tapetud: (sellise liikmesriigi või kolmanda riigi nimi, kus loom on tapetud)”.

Artikkel 7

Hakkliha ja lihalõikmeid käsitlevad erandid

Erandina artikli 5 lõike 1 punktides a ja b, artikli 5 lõikest 2 ja artiklist 6 kasutatakse seoses hakkliha ja lihalõikmetega järgmisi tähiseid:

a) „Päritolu: EL”, kui hakkliha ja lihalõikmed on toodetud ainult sellisest lihast, mis on saadud loomadelt, kes on sündinud, kasvatatud ja tapetud eri liikmesriikides;

- b) „Kasvatatud ja tapetud: ELis”, kui hakkliha ja lihalõikmed on toodetud ainult sellisest lihast, mis on saadud loomadelt, kes on sündinud, kasvatatud ja tapetud eri liikmesriikides;
- c) „Kasvatatud ja tapetud: kolmandates riikides”, kui hakkliha ja lihalõikmed on toodetud ainult liitu imporditud lihast;
- d) „Kasvatatud: kolmandates riikides” ja „Tapetud: ELis”, kui hakkliha ja lihalõikmed on toodetud ainult sellisest lihast, mis on saadud loomadelt, kes on tapaloomadena liitu imporditud ja tapetud ühes ja samas või mitmes eri liikmesriigis;
- e) „Kasvatatud ja tapetud: ELis ja kolmandates riikides” kui hakkliha ja lihalõikmed on toodetud:
- i) lihast, mis on saadud loomadelt, kes on kasvatatud ja tapetud ühes ja samas või mitmes eri liikmesriigis, ning liitu imporditud lihast, või
  - ii) lihast, mis on saadud liitu imporditud loomadelt, kes on tapetud ühes ja samas või mitmes eri liikmesriigis.

Artikkel 8

Vabatahtlik lisateave märgistusel

Toidukäitlejad võivad täiendada artiklis 5, 6 või 7 osutatud andmeid liha päritolu käsitleva lisateabega.

Esimeses lõigus osutatud lisateave ei tohi olla vastuolus artiklis 5, 6 või 7 osutatud tähistega ning peab vastama määruse (EL) nr 1169/2011 V peatükis sätestatud eeskirjadele.

Artikkel 9

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. aprillist 2015. Seda ei kohaldata sellise liha suhtes, mis on õiguspäraselt liidu turule lastud enne 1. aprilli 2015, kuni asjaomaste varude ammendamiseni.

Määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 13. detsember 2013

Komisjoni nimel

president

José Manuel BARROSO